

Zrakově postižení

Základy speciální pedagogiky

Osoby se ZP

- Dělení na základě stupně zrakového postižení:
  - Osoby nevidomé (praktická, plná = totální)
  - Osoby se zbytky zraku
  - Osoby slabozraké (lehká, střední, těžká)
  - Osoby s poruchou binokulárního vidění (tupozrakost = amblyopie, strabismus = šilhavost)

Možnosti vzdělávání

- Integrace (individuální, skupinová)
- MŠ pro zrakově postižené,
- Základní škola pro zrakově postižené,
- SŠ pro zrakově postižené (konzervatoř pro zrakově postižené)

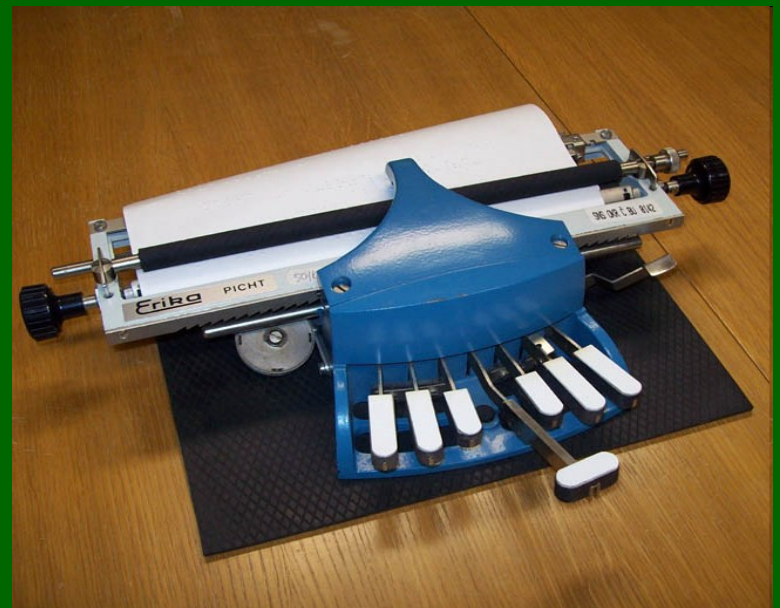
Specifika vzdělávání nevidomých žáků

Kompenzační činitelé

- NIŽŠÍ- sluch, hmat (pasivní, aktivní, instrumentální), čich a chuť
- VYŠŠÍ – pozornost a koncentrace, paměť, představivost, myšlení a řeč

Braillovo písmo

- Speciální bodové písmo – systém šesti bodů, kdy jednotlivá písmena jsou tvořena vytlačením kombinací jednoho až pěti bodů.
- Pichtův psací stroj

Prostorová orientace a samostatný pohyb

- Prvky PO SP:
  - Techniky pohybu bez hole
  - Rozvoj pohybově orientačních schopností
- Technika dlouhé hole (od 1. třídy)
- Orientačně analyticko-syntetická činnost

Specifika vzdělávání slabozrakých žáků

Zraková hygiena

- Rozsazení žáků
- optimální práce (doba) do dálky a do blízka, střídání této práce (5-15 min)
- optimální korekce vady
- zásady dobrého kontrastu – osoba x pozadí, černá kontura, barevnost, barvy jasné, nestínované obrázky, velikost
- správná intenzita osvětlení – kazetové stropy, centrální i lokální dosvětlení, okna
- Tabule – tmavě zelená či černá, čistá
- Odhlučnění třídy

Úprava prostředí

- Úprava interiéru
  - Specifické podmínky, které zajistí samostatný bezpečný pohyb v budově školy
  - Barevnou páskou označit skleněné plochy
  - Barevné označení začátku a konce schodiště
  - Dostatečné osvětlení prostor ve škole
  - Vhodné akustické podmínky
- Úprava pracovního prostředí
  - Žákovská lavice
  - Sklopná lavice do úhlu 90°
  - Umístění dítěte do optimálních světelných podmínek
  - Umístění lavice podle zrakové ostrosti dítěte
  - Jasná organizace pracovní plochy

Výukové pomůcky pro ZP

Pro nevidomé:

- figurkový šestibod, kolíčková kreslenka kolíčková písanka, Pražská tabulka, slabikář a učebnice v Braillově písmu, rýsovací souprava, PC se speciální výbavou – software, hardware, hlasový výstup, Braillský řádek, Pichtův psací stroj, elektronický záznamník

Pro slabozraké:

- fixa se silnou stopou, měkké pastelky se silnou stopou, sešity s výraznými linkami různých šířek, zvětšené texty, fólie různých barev, stojánky na knihy, PC se speciální výbavou (ZoomText 9.0, Lunar – s hlasovou podporou, atd.), elektronická zvětšovací zařízení, lupy a monokuláry

Předměty speciální péče pro ZP

- Zraková stimulace
- POSP ZP
- Psaní na počítači
- Práce na počítači
- Příprava psaní a čtení bodového písma
- Zdravotní TV
- Logopedická péče

Zásady komunikace

- Při oslovení se představíme (i pokud Vás už nevidomí zná),
- Oslovujeme jako první,
- Při ukončení komunikace nevidomého upozorníme, že odcházíme!!!!
- Komunikujeme a jednáme přímo s nevidomým (ne s průvodcem).

Informační zdroje:

- www.sons.cz
- www.okamzik.cz